

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/94/2021
Identifikačné číslo spisu: 1115229515
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1115229515.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. T. C. zo spoločnosti Moorfields Corporate Recovery Limited, so sídlom v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, 88 Wood Street, Londýn EC2V 7QF, likvidátora spoločnosti GBI INVESTMENTS LIMITED v likvidácii (konkurze), IČO: 03 137 619, so sídlom v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, 88 Wood Street, Londýn EC2V 7QF, zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Bezákom, PhD., so sídlom Klincová 15, 821 08 Bratislava, proti žalovanému A. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/XX, XXX XX A., zastúpenému Michalko Legal Counsel & Co. s.r.o., so sídlom Michalská 276/16, 811 01 Bratislava, o vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 63Ejud/48/2015, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. apríla 2017 sp. zn. 18CoE/252/2016 takto

rozhodol:

Senát 5C Najvyššieho súdu Slovenskej republiky postupuje vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 04. marca 2016 č. k. 63Ejud/48/2015-83 zmenil uznesenie toho istého súdu č. k. 63Ejud/48/2015-40 vydané vyšším súdnym úradníkom tak, že návrh na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia Vrchného súdu v Londýne, súdu obchodných spoločností, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, sp. zn. 6678/2008, č. k. DCC/000213/2012 zo dňa 07.08.2012, na území Slovenskej republiky zamietol a žalobcovi uložil povinnosť na náhradu trov konania. Aplikujúc právnu úpravu Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „Nariadenie Brusel I“) dospel k záveru, že rozhodnutie Vrchného súdu v Londýne zo dňa 07.08.2012 o trovách konania bolo vydané v konkurznom konaní, na ktoré sa Nariadenie Brusel I nevzťahuje (čl. 1 ods. 2 písm. b/ Brusel I) a Vrchný súd v Londýne nemohol vydať Osvedčenie zo dňa 24.02.2015 v zmysle čl. 54 a čl. 58 Nariadenia Brusel I (príloha V nariadenia) o tom, že rozhodnutie o trovách je vykonateľné v Anglicku a Walese. Okresný súd vychádzal aj z tvrdení žalovaného, že rozhodnutie anglického súdu na území Slovenskej republiky nemožno uznať podľa čl. 34 bod 1 a 2 Nariadenia Brusel I. Mal preukázané, že návrh na začatie konania, ktoré bolo vedené vo Veľkej

Británii pod sp. zn. 6678/2008, vyčíslenie trov ani rozhodnutie neboli žalovanému riadne doručené (v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach). Žalovaný nebol zákonným spôsobom predvolaný na pojednávanie, ktorého sa ani nezúčastnil, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a účinne obhajovať svoje práva. Slovenské sudy už právoplatne deklarovali rozpor konania vedeného vo Veľkej Británii pod sp. zn. 6678/2008 s verejným poriadkom Slovenskej republiky (rozsudok Okresného súdu Pezinok č. k. 9C/160/2010-157 zo dňa 04.05.2011, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Co/326/2011-256 zo dňa 14.12.2011, uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 60Ecud/5/2015-78 zo dňa 03.06.2015, uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 22CoE/166/2015-96 zo dňa 13.01.2016). Súd prvej inštancie mal preukázaný aj nedostatok formálnych náležitostí vyhlásenia vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia na území SR, lebo vydané rozhodnutie anglického súdu neobsahuje údaj o dátume, kedy bol návrh na začatie konania doručený žalovanému, absentuje poučenie o možnosti obrany (podaní odvolania) a spôsobe jej uplatnenia. Žalovaný poprel, že mu bolo doručené vyčíslenie výdavkov, čo žalobca nepreukázal. Okresný súd poukázal na skutočnosť, že suma priznaných výdavkov (nákladov) je neoveriteľná, neprimeraná, nepreskúmateľná a nie je možné zistiť, z akého titulu bola priznaná. V konaní pred anglickým súdom bolo žalovanému odopreté aj právo konať v jazyku, ktorému rozumie. Z týchto dôvodov pri posúdení rozporu s verejným poriadkom zamietnutie návrhu súd prvej inštancie považoval za dôvodné.

1.1. Okresný súd osobitne zdôraznil, že Nariadenie Brusel I smeruje k zachovaniu práva žalovaného účinne sa v základnom konaní brániť. Anglický súd neskúmal, či žalovanému bola doručovaná písomnosť, ktorou sa konanie začalo, a napriek tomu vydal rozhodnutie na splnenie povinnosti. Súd prvej inštancie preto pri posúdení formálnych a materiálnych náležitostí uznania vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia dospel k záveru, že je oprávnený a povinný skúmať, či doručenie návrhu bolo vykonané v dostatočnom časovom predstihu, aby si účastník mohol pripraviť svoju obhajobu (správa Súdneho dvora EÚ vo veci Klomps v. Michel č. 166/80, § 16; Minalmet GmbH v. Brandeis Ltd., C-123/91); v opačnom prípade musí byť uznanie vykonateľnosti odmietnuté. Okresný súd pri zamietnutí návrhu okrem iného poukázal na skutočnosť, že v zmysle čl. 54 Nariadenia Brusel I v spojení s bodom 4.4 Prílohy V je uvedenie dátumu doručenia návrhu na začatie konania obligatórnou náležitosťou Osvedčenia. Na základe uvedeného anglický súd nemal právomoc vydať rozhodnutie proti fyzickým osobám s bydliskom na území Slovenskej republiky.

2. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo dňa 28. apríla 2017 sp. zn. 18CoE/252/2016 odvolaním žalobcu napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne s odkazom na § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) potvrdil a žalovanému priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi.

2.1. Žalobca na preukázanie dôvodnosti návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia v zmysle čl. 38 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach predložil Certifikát o ustanovení žalobcov do konkurzného konania ako likvidátorov (správcov) britskej obchodnej spoločnosti GBI INVESTMENTS LIMITED IČO: 03 137 619 so sídlom v Londýne, kde rozhodnutím Vrchného súdu bola dňa 22.01.2010 v konaní č. 6678/2008 vyhlásená nútená likvidácia (konkurz) ako žalobca uvádza v návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti a označuje následný postup pri zmene likvidátora (správcu).

2.2. Odvolací súd mal z obsahu spisu preukázané, že žalobca sa domáhal vyhlásenia vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia, ktoré v bode 4.5. konštatuje: „Keďže ste nevzniesli žiadne námietky v súvislosti s vyčíslením výdavkov [odporcu] [navrhovateľa] výdavky pohľadávky boli uznané a teraz je splatná celková suma 139.491,16 GBP. Musíte túto sumu zaplatiť [odporcovi] [navrhovateľovi] [do 21 dní od dátumu tohto rozhodnutia]. V bode 4.5. rozhodnutie obsahuje dátum, od ktorého vzniká nárok na náhradu úrokov z omeškania, ako aj vyčíslenie fixných nákladov. V predložennom rozhodnutí Vrchného súdneho dvora, Súdu Lorda kancelára, Obchodného súdu so sídlom 7 Rolls Buildings, Fetter Lane, London zo dňa 07.08.2012 boli označení žalovaní 1. A. Q. a 2. Q. N.. Anglický súd na základe žiadosti č. 6678 z 2008 konal v rámci konkurzného konania, čo vyplýva z označenia záhlavia vydaného rozsudku a následne i z vydaného Osvedčenia zo dňa 24.02.2015 (registračný úradník Briggs vo veci čl. 54 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 a vo veci GBI INVESTMENTS LIMITED (v likvidácii) a vo veci zákona o konkurze a vyrovnaní z r. 1986). Po tomto identifikačnom označení

nasleduje označenie žalobcov aj žalovaných. Odvolací súd zdôraznil, že označenie a poukaz na konkurzné konanie je uvedené v rozhodnutí o povinnosti uhradiť trovy konania, priloženom k návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti. Nie je možné súhlasiť s názorom žalobcu, že ide o iné nesúvisiace konanie vo veci č. 6678 z r. 2008, keď následne žalobca preukazoval vznik náhrady trov vo veci uloženia sankcie žalovanému za pohrdanie súdom, vyvolané v konkurznom konaní.

2.3. Vo vzťahu k podaniu žalobcu zo dňa 20.12.2016, ktorým predložil ďalšie rozhodnutia a korešpondenciu medzi žalobcom, anglickým súdom a žalovaným odvolací súd poukázal na § 366 CSP. Konštatoval, že žalobca odvolaním napadnuté uznesenie prevzal dňa 08.04.2016, lehota na podanie odvolania uplynula 25.04.2016. Odvolací súd aplikujúc § 366 písm. c) CSP nebol oprávnený odvolacie novoty použiť, keď nezistil žiadnu zásadnú okolnosť brániacu žalobcovi dôkazy predložiť ešte v štádiu konania na súde prvej inštancie.

2.4. Odvolací súd uviedol, že uznaním cudzieho rozhodnutia sa rozumie priznanie právnych účinkov tohto rozhodnutia na území SR. Okrem klasického (formálneho) uznania podľa zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom a podľa Exekučného poriadku právny poriadok SR zaviedol aj uznanie vykonateľnosti podľa medzištátnej dohody o právnej pomoci, resp. dohody o uznaní a výkone rozhodnutí, ako aj vyhlásenie vykonateľnosti napr. podľa Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Uvedené nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach; neuplatní sa na konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania (čl. 1 ods. 2 písm. b/).

2.5. Podľa čl. 32 Nariadenia Brusel I na účely tohto nariadenia „rozsudok“ znamená každé rozhodnutie súdu alebo tribunálu členského štátu bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj určenia trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.

Podľa čl. 38 ods. 1 Nariadenia Brusel I rozsudok vydaný v členskom štáte a vykonateľný v tomto štáte sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.

Podľa čl. 40 ods. 1 Nariadenia Brusel I podanie návrhu sa spravuje právnym poriadkom členského štátu, v ktorom sa žiada o výkon.

Podľa čl. 41 Nariadenia Brusel I rozsudok sa vyhlási za vykonateľný ihneď po splnení formálnych náležitostí podľa článku 53 bez skúmania podľa článku 34 a 35. Účastník, proti ktorému sa o výkon žiada, nemá v tomto štádiu konania právo robiť žiadne podania k návrhu.

Podľa čl. 53 Nariadenia Brusel I účastník, ktorý žiada o uznanie alebo vydanie vyhlásenia vykonateľnosti, predloží vyhotovenie rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti (ods. 1). Účastník, ktorý žiada o vyhlásenie vykonateľnosti, tiež predloží osvedčenie podľa článku 54 bez vplyvu na článok 55 (ods. 2).

2.6. Odvolací súd sa vzhľadom na zistený skutkový stav stotožnil so súdom prvej inštancie, že v danej veci je potrebné posúdiť (ne)možnosť postupu v zmysle Nariadenia Brusel I v znení účinnom do 09.01.2015, pretože rozhodnutie Vrchného súdu v Londýne, Súdu obchodných spoločností sp. zn. 6678/2008, č. k. DCC/000213/2012 zo dňa 07.08.2012 bolo vydané za účinnosti Nariadenia Brusel I.

2.7. Súd členského štátu, na území ktorého sa žiada vyhlásiť vykonateľnosť rozhodnutia, je povinný skúmať aplikovateľnosť Nariadenia Brusel I ex offo. Z predložených dokladov a vydaného rozhodnutia, ako aj podania navrhovateľa zo dňa 23.11.2015 je zrejmé, že konanie sp. zn. 6678/2008 sa vedie podľa britského insolvenčného zákona z roku 1986 ohľadom vyhlásenia likvidácie (konkurzu) spoločnosti GBI INVESTMENTS LIMITED, Londýn. V potvrdení zo dňa 01.02.2010 sp. zn. 6678/2008 vydanom vo veci spoločnosti GBI INVESTMENTS LIMITED v likvidácii (konkurze) a vo veci insolvenčného zákona z roku 1986 Vrchný súd v Londýne súd osvedčil, že páni S. R. Thomas (navrhovateľ vo veci sp. zn. 63Eud/47/2015) a F. S. Satow zo spoločnosti MOORFIELDS CORPORATE RECOVERY LLP, so sídlom v Londýne, 88 Wood Street, boli vymenovaní za spoločných likvidátorov spoločnosti GBI INVESTMENTS LIMITED v likvidácii (konkurze). Označené skutočnosti navrhovateľ nenamietal, v predloženom návrhu na ne sám odkazoval a ničím ich nevyvrátil.

2.8. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že Vrchný súd v Londýne nemohol vzhľadom na čl. 1 ods. 2 písm. b) Nariadenia Brusel I vydať Osvedčenie o pravosti uvedeného rozhodnutia podľa čl. 54, čl. 58 a prílohy V Nariadenia Brusel I. Osvedčenie síce bolo vydané, ale je v takto podanom návrhu irelevantné.

2.9. K námietke navrhovateľa k možnosti aplikovania Nariadenia Brusel I s poukazom na Luganský dohovor odvolací súd uviedol, že účelom Dohovoru o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach podpísaného v Lugane 30. októbra 2007 (Luganský dohovor) je posilňovať na svojom území právnu ochranu osôb, ktoré na ňom sídlia a na tento účel určiť medzinárodnú právomoc súdov, uľahčiť uznávanie a zaviesť účinný postup na zabezpečenie výkonu rozsudkov, verejných listín a súdnych zmierov. Jeho čl. 1 ustanovuje, že: 1. Tento dohovor sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné alebo správne veci. 2. Dohovor sa neuplatní na b) konkurz, konania týkajúce sa likvidácie platobne neschopných obchodných spoločností alebo iných právnických osôb, súdne dohody, vyrovnania a podobné konania. 3. V tomto dohovore sa pojmom „štát viazaný týmto dohovorom“ označuje každý štát, ktorý je zmluvnou stranou tohto dohovoru alebo členským štátom Európskeho spoločenstva. Môže tiež označovať Európske spoločenstvo. Vzhľadom na totožné vymedzenie možnosti aplikácie Luganského dohovoru a Nariadenia Brusel I mal odvolací súd za to, že námietka žalobcu a poukaz na Luganský dohovor v širšom výklade možnosti jeho aplikácie i v konkurznom konaní je irelevantná.

2.10. K námietke nesplnenia formálnych náležitostí vyhlásenia vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia na území Slovenskej republiky podľa Nariadenia Brusel I odvolací súd uviedol, že v Osvedčení o pravosti rozsudku zo dňa 24.02.2015 podľa čl. 54, čl. 58 a prílohy V Nariadenia Brusel I, vydanom Vrchným súdom v Londýne, absentuje uvedenie dátumu, kedy bol návrh na začatie konania doručený žalovanému; za zavádzajúce označil ponechanie označenia žalobcu aj žalovaného pri označení nepodania námietok v súvislosti s vyčíslením výšky výdavkov (jedna z možností nebola prečiarknutá). Ide o podstatnú a nevyhnutnú náležitosť Osvedčenia preukazujúcu nielen vedomosť žalovaného o konaní, ktorého výsledkom je právoplatné a vykonateľné rozhodnutie ukladajúce povinnosť tak, aby žalovaný mohol v základnom konaní využiť na svoju obranu všetky procesné prostriedky, ktoré mu príslušný predpis členského štátu poskytuje, ale aj jednoznačnosť vydaného rozhodnutia zaväzujúceho na plnenie, čo nie je možné prehliadnuť.

2.11. Pri tvrdenom prekročení právomoci súdu prvej inštancie čo do preskúmania správnosti vydaného rozhodnutia Vrchného súdu v Londýne mal odvolací súd za to, že z vydaného rozhodnutia je zrejmé, že súd prvej inštancie len preskúmal a overoval správnosť náležitostí Osvedčenia vydaného v zmysle Prílohy V čl. 54 Nariadenia Brusel I, ktoré osvedčuje splnenie zákonných predpokladov, pravosť a splnenie zákonných podmienok konania o vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia. Nakoľko mal odvolací súd za to, že Osvedčenie zo dňa 24.02.2015 bolo vydané nad rámec povinnosti uloženej v čl. 53 Nariadenia Brusel I, dôvody zamietnutia návrhu v tejto časti považoval za dostačujúce.

2.12. Odvolací súd prisvedčil žalobcovi, že pojem verejný poriadok nie je striktno definovaný v žiadnom zákone, preto je jeho definíciu a význam potrebné hľadať v čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo súdna prax realizuje. Právny poriadok každého štátu obsahuje špeciálne právne normy ohraničujúce pôsobnosť vlastného právneho poriadku, ktoré presne ustanovujú, kedy sa na riešenie právneho pomeru s cudzím prvkom má použiť domáci a kedy cudzí právny poriadok. Výhrada verejného poriadku je ochranný inštitút, t. j. každý štát má právo odmietnuť aplikáciu tých ustanovení cudzieho práva, ktoré sú v rozpore s jeho verejným poriadkom, aj keď by sa tieto ustanovenia cudzieho práva mali na základe kolíznej normy použiť. Ustanovenie § 36 zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej iba „ZMSP“) stanovuje, že právny predpis cudzieho štátu nemožno použiť, pokiaľ by sa účinky tohto použitia priečili takým zásadám spoločenského a štátneho zriadenia Slovenskej republiky a jej právneho poriadku, na ktorých je potrebné bezvýhradne trvať. Taktiež ustanovenie § 64 písm. f) ZMSP stanovuje, že cudzie rozhodnutie nemožno uznať a vykonať, ak by sa uznanie priečilo slovenskému verejnému poriadku, a to zásadám spoločenského a štátneho zriadenia SR a jej právneho poriadku, na ktorých je potrebné bezvýhradne trvať. Odvolací súd k postupu súdu prvej inštancie pri posúdení splnenia formálnych náležitostí titulu ako takého čo do preskúmania náležitostí uvedených a overených v Osvedčení, a to zistenému nedostatku údajov v bode 4.4., ktoré sú taxatívne v prílohe V Nariadenia Brusel I uvedené ako povinný údaj (chýbajúci dátum doručenia návrhu na začatie konania), absencie možnosti opravného prostriedku, nepresnosti označenia povinných subjektov a nevyčiarknutia neaktuálnej osoby uviedol, že to nie je možné považovať za zanedbateľnú vadu. Stotožnil sa preto so záverom súdu prvej inštancie, keď návrh na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia zamietol.

2.13. Odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti námietky litispendencie vznesenej žalovaným vo

vyjadrení k odvolaniu v zmysle § 159 CSP vo vzťahu ku konaniu vedenému na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 21CoE/254/2016. Išlo o plnenie, na ktoré boli zviazaní dvaja účastníci, podmienky vykonateľnosti aj procesné úkony vyplývajúce z predloženého rozhodnutia na území SR smerujúce voči každému osobitne skúma všeobecný súd voči každému osobitne.

2.14. O trovách odvolacieho konania žalovaného odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 251 CSP.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil podľa § 420 písm. f) CSP tým, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Argumentoval, že súd prvej inštancie a odvolací súd dospeli k záveru, že na konanie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia o trovách na území Slovenskej republiky sa nevzťahuje procesná úprava obsiahnutá v Nariadení Brusel I, lebo dané rozhodnutie bolo vydané v britskom konkurznom konaní, avšak oba súdy nižších inštancií následne v konaní procesne postupovali podľa čl. 38 až 56 a 34 a 35 Nariadenia Brusel I. Namietal, že odvolací súd nevykonal ním navrhnuté listinné dôkazy a v rozpore s čl. 43 ods. 3 Nariadenia Brusel I, § 177 ods. 1 a § 385 ods. 1 CSP a autentickým výkladom čl. 43 ods. 3 Nariadenia Brusel I podaným v dôvodovej správe k Luganskému dohovoru nenariadil vo veci ústne pojednávanie. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd postupoval v rozpore s ustanoveniami Nariadenia Brusel I a čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keď dovolateľovi neumožnil, aby v odvolacom konaní realizoval svoje procesné právo podať odvolaciemu súdu podnet na položenie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie ohľadne pôsobnosti Nariadenia Brusel I prejednávanej veci. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že Nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (ďalej len „nariadenie o konkurznom konaní“) je vo vzťahu k Nariadeniu Brusel I lex specialis, t. j. ak ustanovenia týchto nariadení upravujú rovnaký právny vzťah odchyľne, uplatní sa na jeho posúdenie právna úprava obsiahnutá v nariadení o konkurznom konaní. Namietal, že súdy nižších inštancií arbitrárnym výkladom právnych noriem dospeli k „absurdnému“ právnomu záveru, že rozhodnutie o trovách nie je vykonateľné ani uznateľné na území Slovenskej republiky podľa žiadnej právnej normy Európskej únie, t. j. že v danom prípade sa neuplatní ani postup podľa nariadenia o konkurznom konaní, ani postup podľa Nariadenia Brusel I. Dovolateľ obom súdom nižších inštancií tiež vytkol, že konali v rozpore s jeho legitímnym očakávaním, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou praxou najvyšších súdnych autorít, za ktorú považoval aj dôvodovú správu k Luganskému dohovoru, čím závažným spôsobom porušili základný princíp sporového konania podľa čl. 2 ods. 1 CSP.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako nedôvodné zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) uznesením zo dňa 27. marca 2019 sp. zn. 8Cdo/204/2017 dovolanie odmietol ako neprípustné (§ 447 písm. c/ CSP) zastávajúc názor, že rozhodnutie súdu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie o veci samej končí; žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo dňa 25. mája 2021 sp. zn. IV. ÚS 13/2021 uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 27. marca 2019 sp. zn. 2Cdo/204/2017 zrušil a vec najvyššiemu súdu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval (bod 20. nález), že „vecou samou sa rozumie aj vyriešenie uznania cudzieho rozhodnutia, ktoré je následne podkladom pre exekúciu. Posudzujú sa tu otázky procesného práva, a to predpokladov uznania vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia. Zároveň je zrejmé, že uznesením krajského súdu sa konanie o tejto veci právoplatne skončilo a ďalší riadny opravný prostriedok ani iné nadväzujúce konanie sa nepredpokladá. Je preto podľa názoru ústavného súdu správny taký záver, že uznesenie krajského súdu je rozhodnutím vo veci samej, ktorým sa konanie zároveň aj končí, a teda ide o spôsobilý predmet dovolacieho prieskumu aj v zmysle § 420 CSP“. K sťažovateľom namietanému porušeniu princípu právnej istoty, keď o rovnakých veciach najvyšší súd rozhodol diametrálne odlišne

(vo veci sp. zn. 8Cdo/204/2017 dovolanie odmietol, hoci v totožnej veci sp. zn. 6Cdo/167/2017 dovolanie vecne prejednal a rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil) ústavný súd uviedol, že v danom prípade nebol využitý inštitút veľkého senátu podľa § 48 CSP (bod 25. nálezu). Najvyšší súd uvedené odôvodnil v konaní o ústavnej sťažnosti tak, že pre tento postup v zmysle uznesení veľkého senátu vo veciach sp. zn. 1VCdo/3/2019 a sp. zn. 1VCdo/4/2019 neboli splnené podmienky. K týmto rozhodnutiam veľkého senátu ústavný súd podotkol, že „Uvedené rozhodnutia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sa ústavnému súdu javia ako problematické, a to až v kontexte ich ústavnej udržateľnosti. Ústavnému súdu je známa aj iná prax najvyššieho súdu, ktorá našla vyjadrenie v uznesení veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia č. k. 1VOBdo/1/2020 z 25. februára 2021. V tejto veci najvyšší súd dospel k záveru, že inštitút veľkého senátu sa musí inicializovať aj v prípadoch, keď je judikatúra najvyššieho súdu divergentná v dvoch líniách, ktoré reprezentujú rôzne rozhodnutia senátov najvyššieho súdu. .... Vychádzajúc zo zásady efektivity, aby sa právnou úpravou dosiahol zákonodarcom sledovaný cieľ (zjednotenie rozhodovacej činnosti súdov), ktorý musí byť naplnený reálne a od počiatku, sa ústavný súd prikláňa k tomu, že ústavne konformný výklad § 48 CSP podal najvyšší súd v rozhodnutí č. k. 1VOBdo/1/2020 z 25. februára 2021, a naopak, rozhodnutia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1VCdo/3/2019 a sp. zn. 1VCdo/4/2019 popierajú podstatu inštitútu veľkého senátu. .... V danej veci vyplýva, že sa vytvára v podstate nová judikatúra, ktorá je od samého počiatku nekonzistentná a nezohľadňuje iné existujúce rozhodnutia v podobných veciach. V praxi najvyššieho súdu zároveň nedošlo k využitiu mechanizmu, ktorý umožňuje zjednotenie rozporov medzi rozhodnutiami najvyššieho súdu (inštitút veľkého senátu), pričom tento mechanizmus je v praxi občianskoprávneho kolégia obmedzovaný. Keďže takýto mechanizmus využitý nebol a jeho aplikácia je v praxi občianskoprávneho kolégia zužovaná, pričom možno dohľadať rôzny prístup najvyššieho súdu k vyhodnoteniu otázky prípustnosti dovolania vo veciach uznávania cudzích rozhodnutí, takúto situáciu ústavný súd vyhodnocuje ako ústavne neudržateľnú a popierajúcu právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.“

7. V bode 33. uvedeného nálezu ústavný súd ako obiter dictum uviedol, že porušenie povinnosti predložiť vec na rozhodnutie veľkému senátu predstavuje zároveň aj porušenie práva strán na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy; sťažovateľ ústavnou sťažnosťou porušenie tohto práva neuplatnil, ústavný súd túto otázku neriešil. Poukázal na to z hľadiska potreby usmerniť nasledujúci procesný postup najvyššieho súdu, pri ktorom bude potrebné vysporiadať sa so všetkými rozhodnutiami najvyššieho súdu k uvedenej problematike a k argumentom v nich uvedeným. V závere nálezu (bod 42.) ústavný súd zdôraznil, že „Úlohou najvyššieho súdu preto bude opätovne vec riadne preskúmať a o nej rozhodnúť, majúc na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednáwanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení. Najvyšší súd pritom bude vychádzať z judikatúry ústavného súdu k otázke, čo tvorí obsah práva na spravodlivý proces a jeho porušenie v zmysle § 420 písm. f) CSP. Zároveň o veci rozhodne zákonne obsadený senát, ktorý zohľadní nielen všetky relevantné argumenty sťažovateľa a zúčastnenej osoby (A. Q., pozn. najvyššieho súdu), ale aj doterajšiu rozdielnu prax senátov najvyššieho súdu tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé.....“

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky v trojčlennom senáte (ďalej aj „dovolačný senát“ alebo „senát 5C“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že má povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia (§ 48 ods. 1 CSP). Trojčlenný senát najvyššieho súdu má totiž podľa novej judikatúry najvyššieho súdu povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu príslušného kolégia najvyššieho súdu postupom podľa ustanovenia § 48 ods. 1 CSP nielen v situácii, ak sa chce odkloniť od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí iného senátu najvyššieho súdu, ale aj v situácii, kedy pri rozhodovaní o určitej otázke existuje rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu. Úlohou veľkého senátu najvyššieho súdu je nielen rozhodovať v prípade odklonu od skoršej (ustálenej) rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ale aj zjednocovať judikatúru samotného najvyššieho súdu (uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR z 25. februára 2021 sp.

zn. IVOBdo/1/2020).

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 25. apríla 2018 sp. zn. 5Cdo/61/2018 odmietol podľa § 447 písm. c) CSP dovolanie podané proti uzneseniu krajského súdu potvrdzujúcemu uznesenie okresného súdu, ktorým vyhlásil za vykonateľný na území Slovenskej republiky rozsudok talianskeho súdu v časti náhrady škody a nákladov spojených s procesom. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. f) a z § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolací súd konštatoval, že rozhodnutie súdu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia podľa Nariadenia Rady ES č. 44/2011 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach nie je rozhodnutím vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

10. Uznesením zo dňa 28. júna 2016 sp. zn. 3Cdo/11/2016 najvyšší súd zamietol dovolanie navrhovateľa podané proti uzneseniu krajského súdu o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým neuznal na území Slovenskej republiky cudzie rozhodnutie (súdu Spojených štátov amerických) o výlučnom opatrovníckom práve navrhovateľa k maloletým deťom. Navrhovateľ uplatnil dovolanie aj z dôvodu daného v § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, ktorého existenciu (rovnako ako existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/, písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku) dovolací súd nezistil a dovolanie zamietol ako nedôvodné.

11. Dňa 28. februára 2018 najvyšší súd vydal uznesenie sp. zn. 2Cdo/149/2017, ktorým zamietol dovolanie podané proti uzneseniu odvolacieho súdu o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie, ktorý zamietol návrh na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia (Osvedčenia o nákladoch sp. zn. DEC/000298/12 zo dňa 18. októbra 2012 vydaného Oddelením kancelára pri Vysokom súdnom dvore pre Anglicko a Wales). Dôvodom tohto postupu súdu prvej inštancie bola s poukazom na čl. 1 bod 1, čl. 1 bod 2 písm. b), čl. 32, čl. 41, čl. 53 ods. 1 a ods. 2, čl. 54 Nariadenia Brusel I pochybnosť o dátume, pokiaľ ide o nárok na úroky v prípade nezaplatenia trov, znížených o trovy potrebné na vydanie rozhodnutia. Zároveň súd prvej inštancie považoval pre posúdenie aplikovateľnosti Nariadenia Brusel I na predmetný rozsudok za rozhodujúcu skutočnosť, že uvedený nárok vznikol v rámci konkurzného konania, v štádiu konania o vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti GBI INVESTMENTS LIMITED, čo potvrdil aj žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 14. apríla 2015. Ak teda Oddelenie kancelára pri Vysokom súdnom dvore pre Anglicko a Wales uložilo žalovanému povinnosť na zaplatenie sumy 724.720,27 GBP, išlo o cudzie rozhodnutie vydané v konkurznom konaní, v dôsledku čoho nemožno toto rozhodnutie vyhlásiť na území Slovenskej republiky za vykonateľné (čl. 1 bod 2. písm. b/ Nariadenia Brusel I). Najvyšší súd k dovolaniu podanému podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej tiež „OSP“) uviedol, že za plne opodstatnené považuje stanovisko publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Obsah spisu neposkytuje žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov.

11.1. K dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b), c) OSP dovolací súd uviedol, že jeho prípustnosť vyplýva z § 239 ods. 2 písm. b) OSP (ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky). Dovolací súd ale nezistil, že v konaní došlo k „inej vade“ majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP). V súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením dovolací súd uviedol, že sudy nižšej inštancie postupovali správne, ak v súvislosti s návrhom na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia skúmali aplikáciu ustanovení Nariadenia Brusel I na návrh na vyhlásenie vykonateľnosti predloženého cudzieho rozhodnutia a dospeli k správne záveru, že podľa článku 1 ods. 2 písm. b) Nariadenia Brusel I sa nariadenie neuplatní na rozsudky vydané v konkurznych konaniach, v konaniach týkajúcich sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a v podobných konaniach. Dovolací súd mal za to, že z predloženého Osvedčenia vydaného Najvyšším sudcom vyšších

súdov pre Anglicko a Wales podľa vzoru uvedeného v prílohe V Nariadenia Brusel I vyplýva, že ide o rozhodnutie, na ktorého uznanie a výkon sa vzťahuje Nariadenie Brusel I, keďže podľa nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 o konkurznom konaní sa osvedčenie v danej forme a uvedenými náležitosťami nevydáva. Zároveň súd vydávajúci osvedčenie vydaním osvedčenia podľa vzoru uvedeného v prílohe č. V Nariadenia Brusel I potvrdil, že ide o rozhodnutie, na ktorého uznanie a výkon sa vzťahuje Nariadenie Brusel I, a preto pri samotnom rozhodovaní o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia je potrebné postupovať podľa ustanovení Nariadenia Brusel I, čl. 32 až 56.

11.2. Za neopodstatnenú označil dovolací súd argumentáciu dovolateľa založenú na citácii ustanovení Dôvodovej správy k Luganskému dohovoru, keďže Luganský dohovor neupravuje otázky právomoci a uznávania výkonu rozhodnutí medzi členskými štátmi Európskej únie navzájom. Predmetné vzťahy upravuje Nariadenie Brusel I, resp. Nariadenie Brusel I bis (nariadenie č. 1215/2012). Predmetom Luganského dohovoru je úprava právomoci a uznávania a výkonu rozhodnutí medzi členskými štátmi Európskej únie a vybranými štátmi Európskeho združenia voľného obchodu, ktoré nie sú členskými štátmi Európskej únie. Vzťah Nariadenia Brusel I a Luganského dohovoru je upravený v čl. 64 ods. 1 Luganského dohovoru: „Tento dohovor nemá vplyv na uplatňovanie zo strany členských štátov Európskeho spoločenstva nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach v znení zmien a doplnkov...“.

11.3. V závere sa dovolací súd venoval výhrade verejného poriadku. Poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veciach C-341/04, Eurofoosd IFSC Ltd (článok 26 nariadenia č. 1346/2000 o konkurznom konaní) a C-7/98 Dieter Krombach proti André Bamberški, z ktorých vyplýva právo na spravodlivý súdny proces ako garantovaný všeobecný princíp komunitárneho práva, ktorého základnou súčasťou je možnosť každého žalovaného byť zastúpený právnym zástupcom. Z uvedených rozhodnutí tiež vyplýva jednoznačný príkaz pre členské štáty odmietnuť uznanie cudzieho rozhodnutia v prípade porušenia práva na obhajobu ako základného práva vyplývajúceho z ústavných princípov/tradicíí členských štátov. Aj keď je v pôsobnosti orgánov členských štátov určiť obsah „verejného poriadku“, toto právo (na obhajobu) musí byť vždy chránené klauzulou o výhrade verejného poriadku. Inak povedané uznanie rozhodnutia, ktoré neobstojí z hľadiska ochrany základných práv, by bolo v rozpore s verejným poriadkom a v konečnom dôsledku aj s ústavným poriadkom (Nález Ústavného súdu ČR, ÚS 709/05; Rozsudok ESD: C-38/98 Régie Nationale des Usines Renault SA v. Mexicar Spa a Orazio Formento).

12. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/149/2017 prešlo testom ústavnosti, keď Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 15. novembra 2018 sp. zn. IV. ÚS 582/2018 odmietol sťažnosť žalobcu ako zjavne neopodstatnenú. Sťažovateľ v sťažnosti namietal najmä neprávne posúdenie (ne)aplikovateľnosti Nariadenia Brusel I na jeho vec, ktoré najvyšší súd nezohľadnil v zamietavom výroku napadnutého uznesenia napriek tomu, že sa stotožnil s názorom sťažovateľa o jeho aplikovateľnosti. Ústavný súd (bod 22. odôvodnenia jeho uznesenia) uviedol, že: „...najvyšší súd ústavne konformným spôsobom odôvodnil aj aplikovateľnosť nariadenia Brusel I v predmetnej právnej veci a svoje závery podložil relevantnou judikatúrou. Najvyšší súd v tejto súvislosti síce konštatoval, že súdy nižšieho stupňa pochybili, keď tvrdili, že na predmetnú vec nie je aplikovateľné nariadenie Brusel I (z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd a krajský súd tento argument použili podporne, pozn.), zároveň však poukázal na skutočnosť, že okresný súd a krajský súd napriek tomuto chybnému záveru materiálne aplikovali označené nariadenie, keďže podrobili predložené cudzie rozhodnutie prieskumu z hľadiska splnenia jeho formálnych náležitostí pre prípadné vyhlásenie jeho vykonateľnosti podľa nariadenia Brusel I a až následne dospeli k záveru o tom, že ho nemožno vyhlásiť za vykonateľné na území Slovenskej republiky pre nesplnenie požiadaviek na preukázanie jeho pravosti (čl. 53 ods. 2 nariadenia Brusel I)“. Ústavný súd sa stotožnil so záverom, že sa prvostupňový súd a odvolací súd v otázke aplikovateľnosti nariadenia Brusel I dopustili pochybenia, ale zároveň konštatoval, že: „najvyšší súd konvalidoval svojim rozhodnutím vadu nesprávneho právneho posúdenia aplikovateľnosti nariadenia Brusel I na úrovni nižších súdov a zároveň zvýraznil, že okresný súd a krajský súd podľa jeho záveru materiálne poskytli sťažovateľovi požadovanú súdnu ochranu, keďže sa zaoberali posúdením formálnych náležitostí predloženého cudzieho rozhodnutia na účel overenia jeho pravosti ako predpokladu na jeho vyhlásenie za vykonateľné na území Slovenskej republiky podľa nariadenia Brusel I. Popísaný postup všeobecných súdov je nepochybne vnútorne protirečivý postup všeobecných súdov, podľa názoru ústavného súdu ho však nemožno kvalifikovať ako pochybenie ústavnej intenzity, ktoré by mohlo založiť

dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“.

13. Uznesením zo dňa 29. novembra 2018 sp. zn. 6Cdo/167/2017 najvyšší súd v spore (obdobnom sporu prejednávánemu) žalobcu B. T. C., likvidátora GBI INVESTMENTS LIMITED v likvidácii (konkurze), so sídlom v Spojenom Kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, Londýn, 88 Wood Street, EC2V 7QF, IČO: 03 137 619 a žalovaného Q. N., o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 63ECud/47/2015, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. apríla 2017 sp. zn. 21CoE/254/2016 zrušil uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie; krajský súd rozhodnutie okresného súdu (ktorým okresný súd uznesenie č. k. 63ECud/47/2015-38 vydané dňa 03.12.2015 vyšším súdnym úradníkom zmenil tak, že návrh na vyhlásenie vykonateľnosti zamietol) ako vecne správne potvrdil. Dovolanie podané žalobcom podľa § 420 písm. f) CSP považoval dovolací súd za prípustné aj dôvodné. Za plne opodstatnenú považoval dovolací súd námietku rozporuplnosti dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, keď sa odvolací súd na jednej strane stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o tom, že Vrchný súd v Londýne nemohol vydať osvedčenie o pravosti (vykonateľnosti) rozhodnutia č. k. DCC/000213/2012 zo dňa 07.08.2012 o trovách konania, vydaného v konkurznom konaní, pretože Nariadenie Brusel I sa v zmysle čl. 1 ods. 2 písm. b/ na toto konanie nevzťahuje a na strane druhej posudzoval námietky navrhovateľa a odporcu z hľadiska jednotlivých článkov tohto nariadenia. Pokiaľ odvolací súd dospel (rovnako ako súd prvej inštancie) k (nesprávnemu) záveru, že Nariadenie Brusel I v znení účinnom do 10. januára 2015 nie je možné v zmysle čl. 1 ods. 2 písm. b/ v danom prípade aplikovať (a preto Vrchný súd v Londýne nebol oprávnený vydať osvedčenie o pravosti predmetného rozhodnutia o trovách konkurzného konania, ktoré tvorí formálnu náležitosť návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia Vrchného súdu v Londýne zo dňa 7.8.2012, č. k. DCC/000213/2012 na území Slovenskej republiky), tak bolo v rozpore s týmto záverom následné posudzovanie námietok navrhovateľa a odporcu z hľadiska článkov 38 až 54 a čl. 34 a 35 tohto nariadenia, a teda jeho aplikácia. Takéto odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je spôsobilé dať presvedčivé, jasné a akceptovateľné odpovede na otázky, súvisiace so záverom súdov oboch inšancií premietnutým do výroku dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

14. Podľa § 419 Civilného sporového poriadku proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Rozhodnutiami odvolacieho súdu vo veci samej sú rozhodnutia, ktoré nasledujú po vecnom prejednaní veci odvolacím súdom; zaoberajú sa meritom (vecou samou). Procesné rozhodnutie vydá odvolací súd bez toho, aby vec vecne prejednal. Odvolací súd vec vecne neprejedná v dôsledku neprípustnosti odvolania alebo v dôsledku dispozičného úkonu strany (napr. späťvzatie odvolania). Pojem „vec sama“ znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe (prípadne v ďalších dispozičných úkonoch strán). Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Ďalším charakteristickým znakom rozhodnutia vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá. Výnimkou je uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a vec sa vracia na súd 1. inštancie na ďalšie konanie. Pod pojmom „rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“ má zákon na mysli rozhodnutia, ktorými sa konanie skončilo bez toho, aby sa vec vecne prejedнала.

Rozhodnutiami odvolacieho súdu, ktorými sa konanie končí, sú: uznesenie o odmietnutí odvolania (§ 386 CSP), uznesenie o zastavení odvolacieho konania v dôsledku späťvzatia odvolania (§ 369 ods. 3), uznesenie o zastavení odvolacieho konania v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku, uznesenie o pripustení späťvzatia žaloby a zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a zastavení konania (§ 370), uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým sa konanie

končí. Pôjde teda o rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní proti tým uzneseniam podľa § 357, ktorými sa konanie končí (napr. o zastavení konania, odmietnutí podania, odmietnutie žaloby na obnovu konania, o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia a vo veciach výkonu cudzieho rozhodnutia) (Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s.).

16. Ako uvádza odborná literatúra (Kotrecová, A. Uznesenie v systéme súdnych rozhodnutí v civilnom procese. Bratislava: C. H. Beck, 2016, 136 s.) procesné uznesenia, t. j. uznesenia, ktorými sa rozhoduje o procesných otázkach, možno ďalej rozčleniť na uznesenia konečné, ktoré majú charakter rozhodnutí, ktorými sa završuje konanie, nakoľko sa nimi končí prejednanie veci (napr. uznesenie o zastavení konania, uznesenie o odmietnutí podania) a uznesenia prípravné, ktoré pripravujú konečné rozhodnutie súdu a za pomoci ktorých reguluje súd priebeh konania, aby mohol čo najskôr a najrýchlejšie meritórne vo veci rozhodnúť. Osobitnú skupinu rozhodnutí procesného charakteru majú uznesenia, ktorými sa konanie končí, avšak nezaoberajú sa meritom veci, napr. uznesenie o zastavení konania. Obdobný charakter má aj uznesenie o odmietnutí podania v súlade s § 129 CSP. Z hľadiska klasifikácie procesných rozhodnutí je potrebné sa ešte zmieniť o uzneseniach, s ktorými sa spájajú špecifické procesné následky (napr. uznesenie obsahujúce výzvu podľa § 273 CSP, keď za splnenia kumulatívnych podmienok môže súd rozhodnúť bez prejednanja a rozhodnutia veci kontumačným rozsudkom aj mimo pojednávania).

17. Najvyšší súd SR v uznesení z 20. septembra 2017 sp. zn. 5XObdo/447/2017 k prípustnosti dovolania uviedol, že právna úprava účinná od 01. júla 2016 (§ 419 a nasl. CSP) pripúšťa dovolanie len proti meritórnym rozhodnutiam (rozsudkom vo veci samej) a z nemeritórnych rozhodnutí len proti rozhodnutiam, ktorými sa konanie končí (uznesenie o zastavení konania, uznesenie o odmietnutí žaloby). Ide o zmenu, ktorej dôvodom je dôsledné uplatňovanie princípu mimoriadnosti uplatňovania tohto opravného prostriedku.

18. Ústavný súd Slovenskej republiky sa problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (publikované pod č. 74/2018 v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom vyvolil, že „Ustanovenie § 420 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcemu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o matérii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej (t. j. meritórne rozhodnutie) je svojou podstatou a svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí „ktorým sa konanie končí“, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí „vo veci samej“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvostupňového súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené.“

19. Podľa § 357 písm. o) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie, je uznesenie súdu prvej inštancie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia. Nakoľko ide o uznesenie, ktoré je s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, trojčlenný senát

predkladajúci vec veľkému senátu má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie o tejto otázke nároku končí), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie v dovolacom konaní preskúmateľné z dôvodov zmätočnosti. Rozhodovanie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia je totiž integrálnou súčasťou civilného sporového konania a spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu.

20. Vo veci rozhodujúci trojčlenný senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 5C vzhľadom na zhora uvedenú rozdielnu rozhodovaciu prax senátov najvyššieho súdu uznesením rozhodol o postúpení veci na jej prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 48 ods. 1 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.